

KLUB NEROZBITNÝCH DETÍ

3. Knihy

Deti potrebujú knihy

Cesta za čítaním nie je ani krátka, ani jednoduchá, no nie je nemožná. Treba rátať s tým, že zo strany rodiča bude vyžadovať **veľké nasadenie, cieľavedomosť a tiež premyslené stratégie**. V prospech čítania hovorí veľa vážnych, ba priam vedeckých argumentov.

Čítajúce deti sú o **dosť múdrejšie** ako ich menej sčítaní kamaráti. Nielenže **vedia viac o svete, vedia viac aj o tom, ako sa učiť**. Ich mozočky, natrénované na hľadanie súvislostí a zásobené dostatočnou slovnou zásobou, rýchlejšie vyhodnocujú a triedia nové informácie. Svojim majiteľom tým zabezpečujú **doživotnú konkurenčnú výhodu**. Každou prečítanou knihou si deti **zlepšujú svoje šance na dobré známky na vysvedčení**. Čítanie kníh nie je jediným kľúčom k úspechu, avšak jednou z dôležitých, takmer nevyhnutných ingrediencií. Potvrďuje sa fakt, že tí, čo sa dostali na Harvard, berú čítanie naozaj vážne a venujú sa mu **denne**. Bil Gates (1knihy/1týždeň). Knihy totiž patria k **mentalite bohatých** ako veľké nohy a špicaté uši k hobitovi.

Čítanie je oveľa **lacnejšie, jednoduchšie a praktickejšie**, ako iné krúžky. Netreba nič organizovať, nikam chodiť, ba ani deti netreba doň naháňať. Ak si na knihy navyknú, budú ich milovať a sami si ich pýtať.

Mágia príbehu

Knihy nie sú len o tom, ako spraviť z detí bohatých dospelých. Knihy majú v sebe niečo viac. Môžu prispieť k tomu, aby náš budúci dospelý prežil **šťastný alebo minimálne dobrý život**.

To, čo je navyše, to, čo je dobré samo o sebe a robí knihy jedinečnými, je-**príbeh**. Svet sčítaných detí je širší a hlbší. Cez knihy si totiž vedia predstaviť iné časy a iné miesta a tiež lepšie porozumieť svojmu času a svojmu miestu. Človek sa pri čítaní **naučí všeličo užitočné: ako fungujú emócie a vzťahy, čím sa líši priateľstvo od nepriateľstva, ako je to s tým dobrom a zlom a kto to tu celé nakoniec vyhrá**. Dieťa ponorené do príbehu si cibí svoju **predstavivosť a intenzívne precvičuje schopnosť empatie**. Učí sa chápať, že postavy v príbehoch majú rôzne **pohnútky, pocity a vlastnosti**, ktoré ich nútia robiť to, čo robia. Je to **silný odkaz na reálny svet**, v ktorom postavy majú tiež rôzne **pohnútky, pocity a vlastnosti**.

Knihy majú tú výhodu, že podprahové posolstvá odovzdávajú často priamejšie ako najpriamočiarejšie konštatovania. Okrem **hlbokých filozofických právd** vedia knihy pomôcť aj s prízemnejšími záležitosťami. Pretože abstraktné myslenie nie je práve tá vec, ktorou malé deti zvyknú oplývať, práve **príbeh je šikovný spôsob, ako im všeličo ozrejmíť**. Ľudskému mozgu je vlastne jedno, či človek niečo zažije na vlastnej koži alebo vo vlastnej predstave-reaguje rovnako.

Romány a príbehy zvyknú byť mimoriadne účinné najmä pri precvičovaní si všelijakých **sociálnych zručností-empatie či riešenia konfliktov**.

Ako čítať

Deti pri čítaní majú samozrejme obmedzený pohyb. Nie je to však dôvod, aby si deti nezvykli na niečo podstatne **príjemnejšie-túlenie sa k maminke pri čítaní rozprávky**.

Pravidlo **tisíc násobného opakovania** funguje úžasne najmä počas prvých siedmich rokov. Čítať už môžeme od 4-5 mesiacov veku bábätka.

Knihy nemusíme kupovať, môžeme chodiť aj do **knižnice**, počúvať **audio rozprávky** a počúvať **internetové rádio**.

Deťom treba čítať aj vtedy, keď už vedia **čítať sami**. Zdá sa, že vtedy im už čítať netreba. Platí zákonitosť, že ak sa školákom odoprie pravidelné rodičovské čítanie, strácajú k čítaniu motiváciu.

Je to veľmi jednoduchá rovnica: **čím viac rodič číta dieťaťu, tým viac chce dieťa čítať samo**. Polovica detí z výskumu **čítala pravidelne** (raz do týždňa). Spoločné čítanie má **blahodarné účinky pre váš vzťah** a pre vädnuce čitateľské návyky školáka.

- Doporučujeme, aby knihy čítal **otec a vysvetľoval dieťaťu súvislosti**.
- Doporučujeme tiež **čítať s dieťaťom**, nie čítať dieťaťu. Čím aktívnejšie sa dieťa zapojí do čítania, tým živšia to bude pre neho skúsenosť-**pochozí viac súvislostí, a lepšie si zapamätá nové slová**. V praxi to znamená rozprávať sa spolu o knihe, nechať dieťa, nech sa pýta, čo chce, a trpezlivo všetko vysvetliť. Trefnými otázkami treba vťahovať dieťa do deja.
- Spravte z čítania **rituál**, najlepšie **každodenný**. Zaraďte to ako **predspánkovú aktivitu**. Všetci sa na to tešia a dáva to kolotoču povinností prvok **stability, stretnutia a pokoja**.
- Čítajte knihy mierne **nad jazykovou úrovňou** dieťaťa.
- Čítajte s **nadšením a umeleckým prednesom**.

Čo čítať

Deti braky nebavia. Širokým záberom mentálny svet dieťaťa obohacujete najviac. Pri výbere knihy je vhodné zvažovať, či je obsah **primeraný veku**.

- **Básničky** sú výborné, lebo svojim rytmom a rýmami skvele rozvíjajú reč a cit pre jazyk.
- **Klasické rozprávky** sú perfektné, lebo cez nahromadenú múdrosť generácií riešia hodnotové otázky a formujú charakter.
- **Moderné rozprávky** sú skvelé, lebo ponúkajú príbehy a postavy, ktoré deti vedia vzťahovať na reálny svet.
- **Detské encyklopédie a náučné knihy** sú fantastické, lebo sa z nich dieťa veľa naučí o tom, ako čo funguje.

Rozhovor s odborníkom

Keď sa deťom čítajú knihy, **utíšia sa a počúvajú**. Dlhodobý účinok je ten, že viac **spolupracujú, sú spokojnejšie a lepšie rozprávajú**.

Kritéria dobrej detskej knihy:

- Obsahom primeraná
- Pekne ilustrovaná
- Dobrý text-aby to dieťa bavilo a rodič neprišiel pri čítaní o rozum.
- Dobrá kniha pre deti sa musí **páčiť aj rodičom**.

[Eric Carle](#)-kratučké rozprávky o hmyze a zvieratkách-obsahujú hlboké pravdy.

Blog: www.citajmesipolu.sk